

Editörden

İGİAD, ahlaki olmayan bir işi meşru kabul etmemeyi, piyasa şartları yeniden ve yeniden “sorgulama”yı, “hak” eksenli bir iş hayatının inşası için gayret sarf etmeyi, “helal” kazanmayı ve kazandığı helal kazancı tüm kazanç paydaşlarıyla “adil” bölüşmeyi ilke edinmiş bir grup iş adamınca kurulmuş bir dernek... *İş Ahlakı Dergisi* de bu dernek tarafından yayımlanan uluslararası akademik bir dergi. İGİAD’ın iş hayatında ve gündelik pratiklerde ete kemiğe büründürmeye çalıştığı ilkeler, *İş Ahlakı Dergisi*’nde yayımlanan her bir makalede teorik çözümlenmelerini ve temellendirmelerini buluyor. Dolayısıyla teori-pratik bütünleşmesi İGİAD’ın bütün faaliyetleri ile bu faaliyetlerden biri olan *İş Ahlakı Dergisi*’nin içeriğinin bütünleştiği yerden doğuyor. “İki denizin birleştiği yer” tam da burası. Elinizdeki bu sayıyla birlikte *İş Ahlakı Dergisi*’nde bugüne kadar 91 yazar tarafından kaleme alınmış 75 makalenin her biri, ele aldığı farklı bir boyutuyla, bu teori-pratik dengesine önemli birer katkıdır. Tüm emek verenlere ve destek olanlara teşekkür ediyoruz.

Sözü bu sayıda verilen katkılar ve ele alınan konular hakkında bilgi vererek sürdürelim:

Bu sayının ilk yazısı ticaret hukuku alanında öğretim üyesi olan Ahmet Battal’ın “Hukuki Yolun Yolsuzluğa Alet Edilmesine Örnek: Sorumluluktan Kaçmak İçin Sermaye Şirketi Kurmayı Tercih Etmek” başlıklı makalesi. Battal makalesinde “yolsuzluk” kavramının âdeta zihinlerde özdeşleştiği kamudan değil özel sektörden bir olguyu irdeliyor. Kanunlardaki fırsatları kullanarak bilinçli biçimde sorumluluktan kaçmak suretiyle yapılan bir yolsuzluk olarak şirket tiplerinin kötüye kullanılmasını ele alıyor. Bu meyanda limited ve anonim şirket türlerinin ortak tipik özelliği olan şirketin borçlarından, ayrıca kefil olmuş değilse ortakların sorumlu olmamasının, şirketin borcundan sadece şirketin sorumlu olmasının ne gibi yolsuz fiilleri doğurduğunu örnekleriyle inceleyen Battal, makalesinde sorunu açık bir şekilde ortaya koymakla kalmıyor, çözüm önerileri de getiriyor.

Kamu Görevlileri Etik Kurulu başkanı Bilal Eryılmaz ve kendisi gibi kamu yönetimi alanında akademisyen olan Hale Biricikoğlu'nun ortak makalesi "Kamu Yönetiminde Hesap Verebilirlik ve Etik" meselesini hem kronolojik bir mantıkla hem de tahlili bir tarzda inceliyor. 1980'lerden sonra kamu yönetiminde ortaya çıkan yeni yönetim anlayışının sebeplerine değinen makale, esasta kamu yönetimine karşı ortaya çıkan güven krizinin aşılması ve kamu yönetiminde dürüstlüğün sağlanması için sıklıkla kullanılan *hesap verebilirlik* ve *etik* kavramlarına odaklanıyor. Ancak makaleyi önemli kılan hususlardan biri de konunun akademik olarak ele alınışındaki güçle paralel olarak pratikteki boyutlarına olan vukufiyeti. Zira Eryılmaz ve Biricikoğlu, konuya dair mevzuatı, bürokratik süreçleri, uygulamada fiilen yaşanan sorunları ve çözüm yollarını pratiğin içinden bir bakışla da ele alıyorlar.

Orhan Gökçe ve Erhan Örselli'nin "Kamu Yönetiminde Etik ve Etik Dışı Davranış Algısı" başlıklı makalesi vatandaşların etik ve etik dışı davranış algılarını tespit ve analiz etme amacı güdüyor. Bu yönüyle Eryılmaz ve Biricikoğlu makalesiyle bir bütünlük oluşturan makalede, neo-liberal politikalarla birlikte artık daha kaliteli ve vatandaş oduğuna alan hizmet sunumu anlayışına yaslanan, kamu yönetimlerinin yeniden yapılandırılmasında etik ve yönetsel etik yaklaşımlarının nasıl algılandığına dair önemli veriler içeren alandan edinilmiş önemli veriler sunuluyor.

Küreselleşme ve neo-liberal politikalarla birlikte istihdamın esnekleşmesi, çalışma şartlarının değişmesi, ücretlerin düşmesi, devletlerin sosyal harcamalardan kaçınma çabası vb. sonucunda yeni yoksulluklar ortaya çıkmakta. Bedrettin Kesgin "Çalışma Yaşamında Değişen Yoksulluk: Çalışan Yoksullar" başlıklı makalesinde değişen yoksulluk tanımlarından hareketle yoksulluğun dönüşümünü, özellikle çalışma yaşamında karşılaşılan yoksulluğun boyutlarını ele alarak bu konudaki farkındalığa önemli bir katkıda bulunuyor.

Yener Özen "Psikolojik Danışmanların İş Memnuniyetlerinin İncelenmesi" makalesinde 2009-2010 öğretim yılı bahar döneminde İzmir ili merkez ilçelerde yer

alan Rehberlik ve Araştırma Merkezi ile resmî ve özel ilköğretim okullarında görev yapan toplam 258 psikolojik danışmanla yapmış olduğu araştırmanın bulgularını paylaşıyor.

Bir araştırma da Muhammet Ali Tiltay ve Ömer Torlak'ın "Materyalist Eğilim, Dinî Değerler, Marka Bağlılığı ve Tüketici Ahlakı Arasındaki İlişkiler" başlıklı makalesiyle *İş Ahlakı Dergisi*'nin gündemine geliyor. Materyalist eğilim, dinî değerler, marka bağlılığı ve tüketici ahlakı arasındaki ilişkilerin ele alındığı bu araştırma, iki bölümden oluşuyor. İlk bölümde ilgili literatür ve kavramlar arası ilişkiler açıklanıyor; ikinci bölümde ise araştırma modeli ve hipotezler analiz ediliyor.

Bu sayımızın *Birikimler* bölümünün konduğu Mustafa Özel'in yazısına da serlevha yaptığı gibi "aklıbaşında bir iktisatçı" olan Ernst Friedrich Schumacher. Bu isim birçok kişiye Mustafa Özel tarafından çevrilmiş *Aklıkarişikler* İçin Kılavuz adlı kitabı hatırlatacaktır eminiz. Büyüklüğün ve "kâr maksimizasyonu"nun her genç işletmenin rüyası olduğu günümüzde, küçük, yerel ve sürdürülebilir sistemlere davet etmiş, kendimizi doğuştan gelen benmerkezciliğimizden kurtarmaya çağırılmış, sadece ihtiyacımız kadar tüketmeyi tavsiye etmiş, "doğru yoldan geçimini sağlamak" anlayışına dayalı bir ekonomi düşüncesi geliştirmeye çalışmış Schumacher'e kulak vermek önemli açılım imkânlarını önümüze serebilir. E. F. Schumacher'in "değer" yüklü görüşleriyle tanışmamış olanların tanışmasına, bilenlerin de hatırlamasına vesile olmasını ümit ederek bu sayının *Birikimler* bölümüne "Hayatı ve Düşünceleri ile Bir İktisatçı: Ernst Friedrich Schumacher" başlıklı yazıyla başlıyoruz. Merve Akkuş'un hazırladığı yazı Schumacher'in hayatı, görüşleri ve etkileri üzerine özet bir çerçeve sunuyor. Mustafa Özel'in "Aklıbaşında Bir 'İktisatçı'nın Delâletü'l-Hâirîn'i" başlıklı yazısı ise özel olarak *Aklıkarişikler* İçin Kılavuz üzerine, genel olarak Schumacher'in görüşleri üzerine önemli bir "kılavuz". Schumacher'in *A Guide for the Perplexed* adlı kitabının müterciminin kaleminden okuyacağınız bu yazıyı, Schumacher'den bir alıntı takip ediyor: "Hayırlı İş Eğitimi". Schumacher dosyasını *Tanıtım ve Değerlendirme* bölümümüzde "Madde'nin Meşru Yeri" başlıklı Muzaffer Civelek'in yazısıyla tamamlıyoruz.

Bütün pratiklerimiz, içinde yer aldığımız sosyal yapıdan etkilenir. Bu etkilenmeyle farkında olarak ya da olmayarak birtakım *içselleştirilmiş eğilimler* ediniriz. Bu sebeple birçok tutum ve davranışımız, sosyal yapının tezahür ve tecellilerini içerir. Özgür bir birey olmak bir toplumun sıradan bir parçası olmanın ötesine geçmektir. Dolayısıyla ya toplumun genelinde var olan *içselleştirilmiş eğilimler* çığna sorgusuz sualsiz eklenir ya da bir gün gelip erimek, yok olmak, yitip gitmek durumunda kalacağımızı bile bile *bir* ve *biricik* "kar tanesi" olmaya çalışırız. Bu çabayı sürdürmeye devam ederiz. Karınca misali; varamasak da o yolda oluruz. *İş Ahlakı Dergisi* hâlâ yolda... Benzer kaygıları olanlarla yolumuzun birleşip uzanması dileğiyle 7. sayımızı takdim ediyoruz.

Alpaslan Durmuş

Genel Yayın Yönetmeni